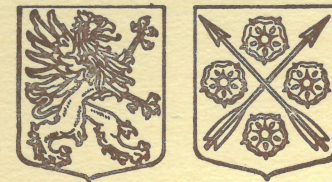

Södermanlands-Nerikes Nation

MAJHÄLSNING

till landsmännen

26

TIERPS TRYCKERI
AKTIEBOLAG
1953

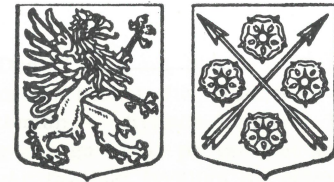
UPPSALA 1953

Södermanlands-Nerikes Nation

MAJHÄLSNING

till landsmännen

26

UPPSALA 1953

INNEHÅLL.

	Sid.
Från vår till vår	3
Landsmännen	12
Nationens ämbetsmän	15
Utgående balanser	18
In memoriam	20
Kring ett 300-årsjubileum. Av Erik Larsson	29
Som stipendiat i Cambridge. Av Göran Inger	41
Collegesystemet i Cambridge. Av C. D. Broad	44
Veteranerna	47

Från vår till vår.

Plötsligt är man gammal. Har man hunnit bli alldeles speciellt gammal, är man ärorik. Eller i varje fall minnesrik.

Vid skiftet april—maj 1952 fyllde vår ärorika nation officiellt 300 år. Om hur födelsedagen firades, med kamratmöte och allt vad den termen innebär, berättar arkivarien längre fram i denna Majhälsning. Vi går vidare.

Den 14 maj samlades man till vårterminens sista landskap. En viss dagen-efter-stämning och ebb i kassan medförde att landsmännen till förste och andre kurator valde sina revisorer, fil. kand. Ingvar Folkeson och jur. stud. Bengt Magnusson. Till bibliotekarie valdes fil. kand. Anne-Charlotte Idmark och till klubbmästare fil. stud. Harald Rydberg.

Vårbalen nästa. Den 17 maj, sol, blommor, Botan, frack (numera 20 kronor), vin, kvinnor och heshet. Jur. stud. Sten-Gustaf Delin — en av nationens tre gentlemän — hyllade kvinnan. Fil. kand. Anne-Marie Lenander tog åt sig och gav svar på tal. Det susade vår i luften och många människor såg faktiskt lyckliga ut. Några landsmän saknades dock. Vi tänker på dem som alltid kommer för sent, dessa som dabbar sig konsekvent, dessa som inte behärskar den underbara konsten att hålla sig framme, dessa som satsar hela sin själ — och på sin höjd får en korg att lägga den i, dessa som tillbringar vårbalsdygnet med att irra fram och tillbaka, fram och tillbaka: dystra, vemodiga och ärligt svenskt förbannade. Låt oss för första gången på 26 Majhälsningar ägna även dem en hjärtlig tanke.

Sommaren förflöt på vanligt sätt, det brukar ju somrar göra. Ett 20-tal landsmän stormade Bastiljen, såsom traditionen bjuder, och litet längre fram lyste kräftlyktorna i Arkadiens pelargång.

Med hösten kom 59 recentiorer, som trots allt så småningom lyckades smälta in i nationslivet. På kuratorsrummet arbetades hårt för att i tid till första höstlandskapet få de nya stadgarna stadfästa av Mindre akademiska konsistoriet. Det ringdes och telegraferades efter

Generalkonsul Lennart Nylander.

justeringsmän, som ännu ej anlänt till staden. Alla papper blev klara, och så kunde landskapet den 24 september hållas efter delvis nya linjer.

Den viktigaste ändringen i stadgarna är utan tvivel inrättandet av ett nytt ämbete, vars innehavare kallas tredje kurator. I tredje kurators åligganden ingår bl. a. att vara sekreterare vid landskap, sammanträden i nationsfullmäktige och i de flesta nämnder samt att förvalta handlånekassan. Denna utökning av nationens ämbetsmannakår har skett, därför att det under senare år har visat sig allt svårare att finna villiga kandidater vid kuratorsvalen. Då orsaken härtill är att finna i en växande arbetsbörda för kuratorerna, har man genom denna avlastning hoppats kunna avhjälpa kandidatnöden.

Till nationens första tredje kurator valdes jur. stud. Birgitta Lennfors. Eftersom bibliotekarien, fröken Idmark, på grund av utlandsresa av sagt sitt ämbete, hade landskapet att utse efterträdare. Kvinnoväldet i biblioteket fortsattes genom fil. kand. Linnéa Häve. Till hedersledamot av nationen kallades generalkonsul Lennart Nylander.

Höstens festprogram inleddes med ett litet preludium i form av en trivsamt herrmiddag den 18 september. En hel del världsproblem bringades en god bit närmare sin lösning den natten.

Recentiorsgasquen blev en munter tillställning med en något rysk skändartrio, kandidaterna Edvardsson, Gille och Sjöblom. Sedan dessa

förevisat årets recentiorskull utan och innan och förste kurator trots de äldre landsmännens missnöjda mummel hälsat nykomlingarna välkomna till nationen, bröt dansen lös och kunde inte stoppas förrän långt fram på småtimmarna.

Den 15 november samlades nationsfullmäktige till rådslag och beslut, och på kvällen fylldes nationshuset av glada, festklädda landsmaninnor och landsmän. Klubbmästare Rydberg höll talet till gåsen och kvinnan, och eftersom han var nyförlovad sedan någon timma tillbaka hade han ingen svårighet att finna de rätta tonfallen. Krönikan serverades lagom kryddad av jur. stud. Karl-Oskar Karlsson.

De recensionsaftnar, som föregående läsår rönt sådan enorm uppskattning, kunde hållas även denna termin tack vare ett flertal bokförläggares generositet mot vårt bibliotek.

Terminens andra ordinarie landskap hölls den 5 december. Efter mycket pust och stänk kandiderade och valdes till förste kurator fil. mag. Bertil Gejrot, till tredje kurator jur. stud. Rolf Lindqvist, till klubbmästarinna fil. stud. Eva Forsselius och till klubbmästare fil. stud. Carl Edvardsson. Den nära nog obligatoriska debatten om tidningen Ergo blev detta år livligare än vanligt. Vidare beslöt landskapet att hyra ut nationslokalerna till upplänningarna under den tid deras nationshus renoveras.

Den 12 december utnämndes vår Inspektör till biskop i Strängnäs stift. — Ibland, i stunder av självrannsakan, händer det att man frågar sig om det ändå inte är sant, det där som sägs om den moderna ungdomen. Kanske är vi förfärliga. Nätt och jämnt är det att vi står ut med oss själva. Dick Helander har stått ut med oss i mer än tio år. Han har intresserat sig för oss, hjälpt oss, varit en länk mellan generationerna. Tack är han värd. Vi önskar honom lycka, glädje och framgång i hans nya uppgift.

Luciamorgon. Dussintals Radionvita sångerskor bilande från rum till rum. Sällan har så många rymts i en så femsitsig bil. De flesta ämbetsmännen lär ha haft randiga pyjamas.

På kvällen blev nationen ytterligare en biskop rikare. Det var jur. stud. Ulla Ljunggren, som i förbluffande mask och högvördiga tonfall invigde studentskornas tunnelbana »Tuffiameja». Ett ovanligt spex, fränt, elegant, så gott som helt fritt från plumpheter. Gamla granade rävar satt och tyckte det var bra. Tänk på balettkvartetten Abenius-Gustavsson-Ljungström-Sjösell och tänk på fil. stud. Lillemor

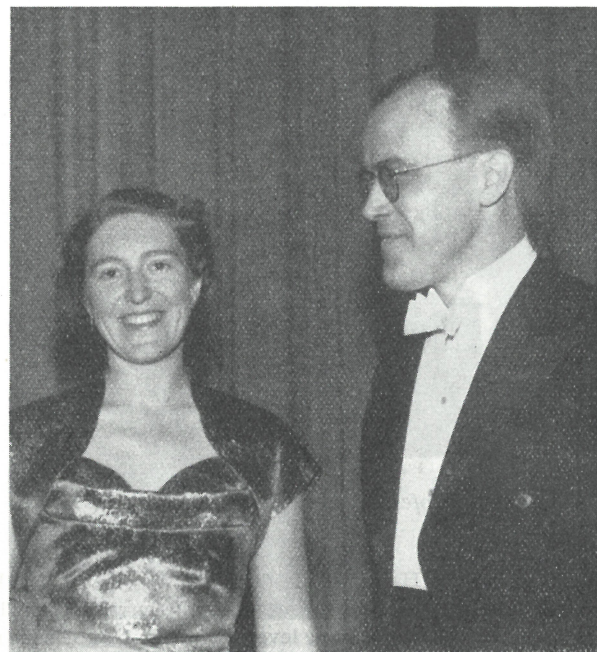
Biskop Dick Helander.

Från biskopsvigningen.

Eriksens framförande av »Ett bedårande barn av sin tid». Hon besjög därvid icke — vilket förvisso hade varit på sin plats — sig själv men desto mer fil. stud. Hadar Kylander, fil. kand. Erik Larsson och fil. dr. Sven G. Svenson.

En av höstens märkligare händelser var stiftandet av den nya föreningen Feta sömmland-närkingar. Inträdeskraven har ännu ej slutgiltigt fixerats; en sektion inom klubben är för närvarande sysselsatt med att utarbeta en norm. För föreningens styrka och slagkraft borgar medlemmar sådana som fil. kand. Lennart Gustavsson och fil. stud. Lars Ramström. På tillväxt står jur. stud. Stig Hellsten.

Efter diskussionsmöte och provval samlades landsmännen, fyllda av vördnad, i universitetets konsistorierum den 29 januari 1953. Inför Prorektor valdes där enhälligt till ny Inspektor professorn i fysikalisk ke-

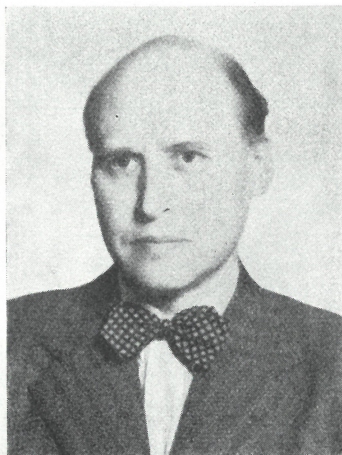
Ingrid och Stig Claesson, nationens nya Inspektorspar.

mi, Stig Claesson. Vi hälsar honom och hans fru välkomna — och det menar vi. Må de trivas.

Samma kväll: herrmiddag. Ärtor och varm punsch. Fantastiskt. Talet till mannen hölls av fil. stud. Hadar Kylander. I underhållningen ingick även en äkta månförmörkelse.

Vid första ordinarie vårlandskapet den 4 februari valdes professor Arne Furumark till hedersledamot. Detta landskap blev för övrigt rekordkort. Ergo diskuterades knappast alls.

Tre dagar senare ägde en högtidlig men absolut inte stel Inspektorsmiddag rum. Ett 70-tal landsmän, representerande alla generationer, mötte upp. Förnämligast tänkbara representanter för universitetet gjorde oss den äran: Rector Magnificus och Prorektor, professorerna Åke Holmbäck och Robin Fähræus. Avgående och tillträdande Inspektorspar möttes och önskade varandra lycka till. Förste kurator höll en

Professor Arne Furumark.

del rätt egendomliga tal. Han menade dock väl, och detta var kontentan: ett tack till Dick Helander och ett välkommen till Stig Claesson. Talen var många och hjärtliga, inga leven glömdes. Något som mycket gladde och grep oss var biskopinnan Maria Helanders återblick på sin upsalatid. Det var ett fint tal.

Den natten upplevde det berömda »Gröna stoet» sitt stoltaste ögonblick hittills. Eftersom ingen taxi stod att uppbringa, accepterade rektorsparet en inbjudan att åka hem i den knakande men härligt livsdugliga gamla skåpbilen. En värdig avslutning på en värdig fest.

Många landsmän uttryckte en önskan att få veta om upplanningarna var i stånd till annat än att spela kort. En fraterniseringsgasque anordnades den 21 februari, varvid kunde konstateras att våra tre landskap har åtskilliga gemensamma intressesfärer, inte bara Mälaren (om man räknar med Hjälmare kanal). Ännu en gång upphävdes Mohrens sista suck. Den är verkligen djupgående.

I början av mars var det rätt. Vi kände oss sura och lea och tillknäppta. En busslast for därför ned till Stockholm och knäppte upp sig under sakkunnig ledning av Povel Ramel. Sedan gick det av bara farten. Idékläckare och organisatör: klubbmästare Edvardsson. Vid återkomsten vidtog samvaro i musikrummet, där den legendariske Lennart Nordlund sjöng.

Mohren begapas.

En fläkt av sekelskifte dunstade emot besökaren den 28 mars. Restaurant Fläskis slog upp sina portar för en helafton. Den perfekt stiltrogna utsmyckningen var ett mästerverk av Bernard Françillon, Harald Rydberg och Torbjörn Axelman. Bläddrar man igenom gamla årsrapporter, får man lätt det intrycket att varenda nationsfest utan undantag har varit en pyramidal succé. Det intrycket är felaktigt. Naturligtvis har det förekommit urtråkiga tillställningar. Denna tillställning var trevlig. Tack, Eva och Edvard. Fläskis hade allt vad en dåtida habitué kunde begära: färger, glädje, skägg, punsch, hornboskap (till vilken behållningen gick), rörliga bilder, cancan, varieté, dignande smörgåsbord och — för den som förstär att uppskatta sådant — vackra damer. I festen deltog fru Inspektor, Barbro Ekegård, Birgit Ljungström och många, många andra.

Våra internationella förbindelser försöker vi med all makt upprätthålla. Arets stipendiat från Cambridge Mr. John K. Iliffe har redan anlänt för att studera kärnfysik och hjälpa oss att fira våren. En kommitté för utvidgning av stipendiatutbyte har varit livligt verksam.

»För böveln, krögare, punschen är väl avkyld?»
(Interiör från Restaurant Fläskis.)

Kontakter har tagits med Belgien, Holland, Schweiz, Västtyskland, Österrike. Med Nylands nation ville vi gärna, när det lövas, ordna ett fjorton dagars utbyte. Till nylänningarnas årsfest den 9 april för förste kurator som nationens avundade representant. Den visiten återgäldas, hoppas vi, omkring Valborg.

Den 18 april besökte vi — numera traditionsenligt — Åsa. Talanger och andra samsades i bussen, stämningen var god, och på det gästfria mottagandet kunde man sannerligen inte klaga. När detta skrives, har resan ännu ej gått av stapeln. Men den blev säkert en stor succé.

Till 1952 års byggnadsinsamling har inkommit i runt tal 100.000 kronor i belopp från 10 kr. till 25.000 kr. Nationen har med stor tacksamhet mottagit gåvorna och skall redovisa dem, när insamlingen avslutats. Den behöver som bekant uppgå till 300.000 à 400.000 kronor.

Vid 300-årsjubileet överlämnade minnesgoda förutvarande kuratorer och bibliotekarier en av konstnären Erik Lidforss snidad kuratorsklubba samt en handskrift berörande nationsfester på 1840-talet. Vid samma tillfälle överlämnade med. dr. Martha P:son Henning 500 kr. till Consul Nils Perssons och hans dotters fond. Fru Ingeborg Berglunds Sterbhus, stip. don. 1.629:65; V. f. N:s Stipendierum 5.000:—; V. f. N:s stipendiefonder nr 1 och 2, vardera 1.000:—. Liksom så många år tidigare har rektor Nils Lundqvist, detta år genom en gåva på 200 kr., möjliggjort utdelandet av stipendiet Einar Petris minne.

Nationen sänder sitt uppriktiga och hjärtliga tack till alla givare.

Och nu våras det. Ett läsår är snart förbi. De historiska minnesmärkena har blivit ännu historiskare i den eviga ungdomens stad. Och den eviga ungdomen själv har blivit ett år äldre.

Till alla landsmän — eviga såväl som äldre — en vårlig hälsning.

Upsala i april 1953.

Ingvar Folkesson.

Bertil Gejrot.

Landsmännen.

1. Nyinskrivna.

	Född	Studentex. i	Fak.
Sten Florin	12/1 05	Stockholm	vt 23 N
Maria Ozolins	23/5 97	Riga	vt 21 Fh
Ulla Lindberg	22/10 30	Upsala	vt 52 Fh
Karl Erik Brolin	30/3 28	Strängnäs	vt 50 Fh
Anders Björndahl	8/3 32	Nyköping	vt 52 Fh
Siv Öman	11/6 32	Katrineholm	vt 52 M
Nils Seth	17/9 31	Strängnäs	vt 52 Fh
Ingvar Jernbäcker	12/3 34	Eskilstuna	vt 52 Fh
Barbro Stensgård	24/3 31	Upsala	vt 52 Fh
Ylva Wänström	31/12 33	Eskilstuna	vt 52 M
Birgit Ljungström	9/4 32	Södertälje	vt 51 Fh
Berit Wallgren	2/2 32	Södertälje	vt 52 Fh
Wiola Ohlsson	18/9 32	Kristinehamn	vt 52 M
Hadar Kylander	17/3 33	Solbacka	vt 52 Fh
Bo Nordström	25/3 30	Örebro	vt 51 Fh
Birgitta Öman	11/6 32	Katrineholm	vt 52 Fn
Barbro Rosén	18/1 26	Stockholm	vt 47 Fn
Per Nyström	8/7 32	Strängnäs	vt 51 J
Göran Rasmussen	25/5 31	Örebro	vt 50 M
Kerstin Bäcklund	3/1 34	Örebro	vt 52 Fh
Kerstin Friman	21/4 32	Örebro	vt 52 Fh
Allan Bronge	3/4 32	Örebro	vt 52 M
Margareta Abenius	13/3 32	Örebro	vt 52 Fh
Ingrid Redelius	3/8 32	Nyköping	vt 52 Fh
Ragnar Nilsson	9/8 31	Katrineholm	vt 51 Fn
Kerstin Hjorth	27/8 33	Katrineholm	vt 52 Fh
Carl-Axel Nilsson	10/2 33	Nyköping	vt 52 M
Tora Peterson	26/12 04	Illinois	ht 28 Fh
Gunborg Nilsson	3/3 32	Södertälje	vt 52 Fh
Sven Rydell	11/4 32	Örebro	vt 51 Fh
Roland Magnusson	30/1 32	Eskilstuna	vt 52 Fh
Izolde Dorbe	27/10 22	Lettland	vt 43 Fh
Arne Ernestam	1/5 29	Hässleholm	vt 49 Fh

Rolf Jörnving	17/8 32	Örebro	vt 51 Fh
Kerstin Neijbert	6/12 32	Örebro	vt 52 Fh
Göran Bergqvist	5/11 32	Örebro	vt 51 Fh
Ulla-Greta Petersson	7/6 33	Upsala	vt 52 Fh
Ulla-Birgitta Jonson	21/12 32	Upsala	vt 52 Fh
Göran Zetterqvist	5/6 32	Örebro	vt 51 J
Erik Pontén	21/7 30	Örebro	vt 50 J
Sven Tengström	20/8 32	Skövde	vt 51 Fh
Margareta Österlund	6/4 33	Södertälje	vt 52 Fh
Lars Janse	15/2 32	Nyköping	vt 51 J
Håkan Zetterquist	9/12 33	Stockholm	vt 52 T
Torbjörn Axelman	28/4 32	Örebro	vt 51 Fh
Margit Lagus	2/4 08	Tartu	vt 27 Fn
Bengt Nässén	4/8 33	Eskilstuna	vt 52 M
Margareta Ingelson	27/4 33	Katrineholm	vt 52 Fh
Peter Hornung	26/3 20	Münster	vt 38 Fh
Anna-Lisa Petersson	11/12 31	Strängnäs	vt 51 M
Maj Ljungquist	3/5 34	Eskilstuna	vt 52 Fh
Ingmar Gustafsson	5/6 25	Stockholm	vt 49 Fh
Hugo Olsson	6/12 33	Eskilstuna	vt 52 Fh
Stig Källström	15/3 31	Eskilstuna	vt 51 J
Gunhild Karle	14/3 32	Upsala	vt 51 Fh
Sven Delblanc	26/5 31	Södertälje	vt 51 Fh
Bengt Fromén	30/12 32	Upsala	vt 51 J
Carl-Erik Hamrin	12/11 30	Stockholm	vt 51 Fh
Kjell Sundberg	5/5 32	Strängnäs	vt 51 T
Blenda Sjösell	7/6 33	Stockholm	vt 52 J
Gunnar Karlsson	25/5 31	Stockholm	vt 52 Fh
Henry Rydelius	10/6 32	Södertälje	vt 51 Fh
Catharina Adlers	2/7 32	Örebro	vt 52 Fh
Kerstin Forshällen	2/1 30	Luleå	vt 49 Fh
Erik Fryk	5/4 32	Eskilstuna	vt 51 M
Svante Wåhlén	20/6 33	Örebro	vt 52 Fn
Marianne Eriksson	13/7 31	Köping	vt 52 Fh
Fredrik Sidwall	17/11 13	Nyköping	vt 34 T
Ingeborg Luther	4/9 24	Helsingfors	vt 42 Fn
Göran Ellqvist	26/7 31	Strängnäs	vt 50 Fh

2. Examinerade.

Praktisk-teologiska prov:

10/12 Per-Olov Persson

Carl Strandberg

Efterprovning i teologie licentiat-examen:

31/1 Eric Segelberg

Efterprovning i teologie kandidat-examen:

1/10 Göran Inger

*Teologie kandidatexamen:*15/9 Carl Strandberg
Erling Thuringer
31/1 Staffan Landgren*Juris kandidatexamen:*30/5 Bengt Friman
15/12 Torsten Larsén
Lennart Malmros
Gunnar Ottander*Medicine licentiatexamen:*19/5 Björn Redin
3/9 Sten Lindqvist
Lars Svennerholm
11/12 Lennart Odeback
5/2 Swen-Olof Abrahamsson*Medicine kandidatexamen:*19/5 Halvar Bergman
Hans Johnell
28/5 Göran Andrén
3/9 Gunnar Lambert
Lars-Erik Jonasson
Magnus Korsgren
Hans Wilhelmson
2/10 Börje Löfstedt
11/12 Holger Hansson
Jan Wälinder*Filosofie licentiatexamen:*28/5 Christina Julén
Erik Rankka
31/10 Kurt Eklöf
15/12 Hans Koark
30/3 Olof Wallmén*Efterprovning i filosofie ämbets-examen:*16/9 Börje Oliw
31/10 Björn Ljungdahl*Filosofisk ämbetsexamen:*28/5 Eric Edlund
Sven Lindahl
Birgitta Lindqvist
16/9 Johannes Baecklund
Irma Ljunggren
Per Melin
31/10 Lars Erik Amling
2/2 Per-Yngve Hansson
30/3 Lars-Olof Ingvarsson
Barbro Jonsson
Carl-Henrik Neijbert*Statsvetenskaplig-filosofisk examen:*28/5 Birgitta Stenninger, f. Rahm-
qvist*Efterprovning i filosofie kandi-daten:*16/6 Ruth Holmbäck, f. Jernberg
2/2 Olof Wallmén
30/3 Anne-Charlotte Idmark
Olof Wallmén*Filosofie kandidatexamen:*28/5 Johannes Baecklund
Linnéa Häve
Lars-Olof Ingvarsson
Ingegerd Kristensson
Lennart Lundgren
Lennart Nordlund
Birgitta Stenninger, f. Rahm-
qvist
Sven Stenberg
Torsten TjernvikAgo Vallas
Arne Önnersten
16/9 Ingegerd Peyron, f. Petersén
31/10 Britta Brostedt
Erik Larsson
Richard Ringmar
Arne Rundqvist
15/12 Lennart Hultgren
Erik Söderström
2/2 Anne-Marie Lenander
Inga Strandhed30/3 Ingvar Folkesson
Gudrun Forslund
Olof Kjellberg
Lars Quennerstedt
Hugo Smith
Erland Tenerz*Till doktorer promoverades den 31 maj:*Teol. lic. Erik Esking
Fil. lic. Harry Malmgren**3. Avlidna.**

			Stud.	Född
28/2	1952	Karl Ebbe Fredrik Landén	1916	Kontraktspastor 27/5 1890
10/4	1952	Gustaf Arvid Johansson	1899	f. d. Lagman 25/3 1881
13/4	1952	Fredrik (Fritz) Seth von Rosen	1906	Greve, Kammarherre, f. d. Läroverksadjunkt 12/5 1886
14/4	1952	Gustaf Bertil Gustafsson	1908	Läroverksadjunkt 12/1 1886
10/5	1952	Gustaf Styrbjörn Dahlqvist	1902	f. d. Häradsövding 20/6 1882
28/5	1952	Bo Knutsson Garde	1938	Journalist 13/3 1919
28/6	1952	Gustav Ewald Holmquist	1930	Ämneslärare 10/11 1910
20/7	1952	Johan August Sundström	1898	f. d. Läroverksadjunkt 8/9 1879
21/8	1952	Linus Waldemar Hedborg	1883	f. d. Regementsläkare 19/10 1864
28/8	1952	Johan Börje Perry Ohlson	1905	Agronom 16/5 1884
4/9	1952	Gustaf Otto Andersson	1905	f. d. Rektor 6/1 1887
4/9	1952	Samuel (Sam) Olsson	1905	f. d. Läroverksadjunkt 2/6 1886
1/11	1952	Carl Axel Ihre	1890	f. d. Postassistent 21/10 1872
19/11	1952	Karl Allford Rogsmo	1920	Ämneslärare 17/4 1902
7/12	1952	Signhild Jeanette Helena Bolin	1901	Fil. kand. 3/10 1880
11/1	1953	Thor August E:son Angeldorff	1901	Bergsingenjör 15/9 1879
19/3	1953	Karl Gustaf Adolf Brand	1898	Prakt. läkare 24/11 1857

Nationens ämbetsmän under läsåret 1952—1953.

Inspektör: Biskop Dick Helander (ht 52)
Professor Stig Claesson

Förste kurator: Fil. kand. Ingvar Folkesson (ht 52)
Fil. mag. Bertil Gejrot

<i>Andre kurator:</i>	Jur. stud. Bengt Magnusson
<i>Tredje kurator:</i>	Jur. stud. Birgitta Lennfors (ht 52)
	Jur. stud. Rolf Lindqvist
<i>Bibliotekarie:</i>	Fil. kand. Linnéa Håve
<i>Skattmästare:</i>	Fil. dr. Jonas L:son Samzelius
<i>Klubbmästarinna:</i>	Fil. kand. Ingegerd Kristensson (ht 52)
	Fil. stud. Eva Forsselius
<i>Klubbmästare:</i>	Fil. stud. Harald Rydberg (ht 52)
	Fil. stud. Carl-Ake Edvardsson
<i>Teaterdirektör:</i>	Fil. stud. Carl-Uno Sjöblom (ht 52)
	Jur. stud. Nils Hakelier
<i>Musikanföreläsare:</i>	Fil. stud. Lennart Skantz (ht 52)
	Jur. stud. Bjarne Forss
<i>Sånganföreläsare:</i>	Fil. stud. Leif Steneberg (ht 52)
	Fil. stud. Harald Rydberg
<i>Preparatföreläsare:</i>	Med. och farm. kand. Per Gerzén
<i>Idrottsledare:</i>	Fil. stud. Hans Jansson (ht 52)
	Jur. stud. Jan Hultgren
<i>Internationell sekreterare:</i>	Fil. stud. Eva Forsselius (ht 52)
	Fil. stud. Mona Nöjd
<i>Nationsfotograf:</i>	Jur. stud. Anders Ligner (ht 52)
	Jur. stud. Bo Nordenborg
<i>Krönikör:</i>	Fil. stud. Carl-Uno Sjöblom (ht 52)
	Fil. stud. Bengt Mohall
<i>Arkivarie:</i>	Fil. kand. Erik Larsson
<i>Nationsnämnd:</i>	Tredje kurator
Förste kurator (ordf.)	Med. och farm. kand. Per Gerzén
Andre kurator	(sekr.)
Tredje kurator (sekr.)	Fil. lic. Christina Julén
Klubbmästarinnan	Jur. stud. Sten-Gustaf Delin
Klubbmästaren	Fil. lic. Gösta Ekspång
Fil. kand. Linnéa Håve	Fil. kand. Lennart Gustavsson
Jur. kand. Lars Bremberg	Teol. lic. Sven Helander (ht 52)
Jur. stud. Sten-Gustaf Delin	Med. lic. Lennart Odeback
Fil. stud. Stig Holmquist	Fil. kand. Richard Ringmar
Fil. stud. Bengt Mohall	Teol. kand. Carl Strandberg
Fil. stud. Bo Nyman	
Pol. mag. Reidar Thilert	<i>Förvaltningsdirektionen:</i>
	Skattmästaren (ordf.)
<i>Stipendie- och betygsnämnd:</i>	Andre kurator
Förste kurator (ordf.)	Tredje kurator (sekr.)
Andre kurator	Docent Gösta Brogren

Lektor Matts Essén	Fil. kand. Gunnar Westerlind
Stadsnotarie Ger Jalander	(skattm.)
Docent Lars Hellberg	
Förste flygläkare David Melchersson	<i>Sällskapet V. f. N.:</i>
Universitetsbokhandl. Nils Wallin	Med. kand. Hans Johnell (ordf.)
	Fil. mag., teol.stud. Lars-Olof Ing-
	varsson (sekr.)
<i>Självhjälpsföreningen:</i>	Lektor Matts Essén (skattm.)
Fil. lic. Erik Rankka (ordf.)	

Utgående balanser i nationens räkenskaper.

1. Skattmästarens huvudbok 31 aug. 1952.

Tillgångar: Kontant 3.797:64; Obligationer och aktier 105.674:35; I fastigheterna placerade fondmedel 249.741:99; D:o i Studielånefonden 48.000:—; Inteckningslån 20.525:—; Tillfälliga lån 806:44; På bankräkning 1.807:80; På sparbanksräkningar 152.222:41; På postgiro 14.159:18; S:t Larsg. 4 15.614:35; S:t Larsg. 6 A 77.183:41; S:t Larsg. 6 B 413.844:23; Resterande hyror och värmeerättning 2.278:55; Utestående förskott 1.172:50. Summa kronor 1.106.827:85.

Skulder: För högt erlagd länelikvid 100:—; I fastigheterna placerade fondmedel 249.741:99; Lån i Stadshypotekskassan för S:t Larsg. 6 B 250.000:—; Lån i Sv. Handelsbanken för S:t Larsg. 6 B 400:—; Reserverade medel för S:t Larsg. 6 B 12.000:—; Förskotterade hyror 1.596:50; Förskotterad prel. skatt 191:—; Räntebalans 1.110:06; Donationsrum i S:t Larsg. 6 B 69.067:31; Nationsfonder 128.041:36; Stipendiefonder 394.579:63. Summa kronor 1.106.827:85.

2. Studielånefondens huvudbok 31 aug. 1952.

Tillgångar: På bankräkningar 6.464:17; Fordringar av låntagare (Borgenslån 252.581:35; Borgensfria lån 2.000:—; Statsgaranterade lån 6.150:—) 260.731:35. Summa kronor 267.195:52.

Skulder: Förskott 2.902:50; Lån hos kreditgivare 236.463:15; Reserverade medel 27.829:87. Summa kronor 267.195:52.

3. Andre kurators huvudbok 31 dec. 1952.

Tillgångar: Kontant 36:08; Postgiro 105:64; Bank 11.722:90; Garantilån i Upsala Studenters kreditkassa 3.593:55; Förskott till handlånekassan 5.000:—; Inventarier under Andre kurators vård 1:—; Inventarier under Idrottsförmännens och Teaterdirektörens vård 1:—; Lager av äldre sångböcker 1:—; Av 1944 års sångböcker 210:—; Av

»Förteckning över nu levande landsmän» 1:—; Av äldre porträttkataloger 1:—; Av 1928 års kataloger 1:—; Av 1937 års kataloger 1:—; Av 1947 års kataloger 1:—; Lager av kuratorsklubbor 1, —; Utestående fordringar: 1) Avgifter till Ergo 22:—; 2) Terminsavgifter 2.681:22; 3) Inskrivningsavgifter 30:—; 4) Plikter 305:—; 5) Telefonavgifter 35:37; 6) Bidrag till fackel-fonden 10:—; 7) Veteranernas kuratorsarvode 100:—. Summa kronor 23.860:76.

Skulder: Donationsfonder: Nationsmatrikelfonden 1.860:58; Fanfonden 315:44; Nationshistoriefonden 5.496:04; Porträttfonden 764:51; Pianofonden 3.827:31; Fackeltågsfonden 1.000:—; Kassareserver: Årsvoden och löners konto 301:96; Fonderade medel å inventariers konto 415:—; Hembygds-kassan 598:86; Preparatkassan 1.723:40; Honorarie-kassan 460:50; Bibliotekskassan 1.977:51; Musikkassan 474:70; Internationella kassan 3.144:38; Reservkassan 500:57; Nationskassan 1.000:—. Summa kronor 23.860:76.

4. Självhjälpsföreningens huvudbok för 1952.

Tillgångar: Terminsavgifter 418:—; Ordinarie lån 13.277:—; Handlån 9.847:51; Handlåneräntor 1.279:57; Uplands Enskilda Bank 1.315:93; Studielånefonden 35.200:52; Räntefria borgenslån 19.565:—; Kassabehållning 364:25; Postgiro 2.254:64. Summa kronor 83.522:42.

Skulder: Grundfonden 18.859:12; Komminister Jonssons donation 45.098:30; Räntefria borgenslån 19.565:—. Summa kronor 83.522:42.

In memoriam.

Sam Olsson.

Sam Olsson. Den 4 september 1952 avled läroverksadjunkten Samuel (Sam) Olsson, Örebro. Han var född den 2 juni 1886 i Hovsta, Örebro län, avlade studentexamen vid Karolinska läroverket i Örebro 1905 och inskrevs samma år vid Uppsala Universitet, där han 1908 avlade filosofie kandidatexamen. Efter extralärartjänstgöring, bl. a. vid Karolinska läroverket, och provår fick han 1913 den adjunktur i fysik (föreläsare) och matematik vid nämnda läroverk, vilken han innehade, tills han avgick med pension våren 1951. Sedan 1918 var han också lärare vid Örebro handelsgymnasium.

När till Sam Olssons jordfästning det svarta floret hängdes på Karolinska läroverkets fanor, gällde sorgen en man, som flera gånger än någon annan hade sett dem framför sig vid skolans högtider — som dess elev och som lärare i inte mindre än fyrtio år. Men det märkligaste var ändå inte längden av denna tid utan vad han uppnådde under den. De hinder som han därvid måste övervinna, kunde tyckas övermäktiga:

svåra sjukdomar som stal kraft och krävde ständig omsorg. Inte desto mindre lyckades han inrätta sitt liv med den skicklige problemlösarens hela elegans.

Den som samlar sina minnen av honom som kollega och jämför med vad som sägs av hans rektor och andra kamrater, av målsmän och forna elever, får ett starkt intryck av att han måste ha varit en ovanlig människa. Han undervisade med samma iver i mekanisk räkning och i kärnfysik. Att han ställde fasta krav, minskade inte lärjungarnas kärlek till honom. Han ägde omfattande kunskaper och följde med vad som rörde sig i forskningens värld, men han tog alltid hänsyn till elevernas förutsättningar. Han var en hänförd naturvetare men därför inte fackligt trångsynt. Han gick med liv och själ upp i sitt arbete men var samtidigt en uppburen sällskapsmänniska. Och lika lätt som han fann skämtets udd, kunde han låta det varma leende lysa fram, som lät den mötande uppleva sanningen av diktraderna:

Byta ett ord eller två
gjorde det lätt att gå.

Sam-Olle, som alla kallade honom, hade nämligen inte bara skarpsinne utan var också skarpsinnig nog att se värdet av jämvikt mellan tankens, viljans och känslans värld. Släktled efter släktled av örebroare tackar honom för den livsgärning han utförde, och för den livshållning han visade.

Carl Olof Bergström.

Allford Erikson-Rogsmo har gått bort den 19 november 1952, endast 50 år gammal. Född i Stigtomta, där fadern var handlande, tillhörde han den lilla grupp nycopensare, som man varje morgon under terminerna såg skynda Qvarngatan fram mot läroverket. Pojkarna från Bettna, Wrena, Stigtomta och Larslund åkte nämligen fram och tillbaka varje dag. Allford, som var liten och spinkig, fick nästan småspringa för att hålla takten med de större kamraterna.

Efter studentexamen 1920 började han samma höst sina akademiska studier här i Uppsala. Hans huvudämnen var engelska och tyska. Sin fil. mag. avlade han 1925. Efter en kortare tid som svensk lektor i Dorpat hamnade han som adjunkt i Malmberget. De senaste åren verkade han som läroverkslärare i Stockholm.

Vi tillhörde samma matlag — ett tämligen renodlat nyköpingsmatlag. Otaliga äro minnena från den tiden. Nationslivet florerade livligt under 20-talet och spexfloran var rik. Bland de spex jag minns att Allford medverkade i, var Hamlet, Erik XIV och Båten till Grekland.

Allford Erikson-Rogsmo.

Allford hade alltid den kvinnliga huvudrollen, och en fagrare Karin Månsdotter får man nog leta efter.

Han var juvenil, men om han medverkade i något av juvenalspexen, kan jag inte säkert erinra mig. Däremot minns jag mycket väl, att han tillhörde den grupp sörmland-närkingar som under en vårfestvecka på Skansen i Stockholm 1923 eller -24 spelade en fransk pantomim: Harlequin. Allford spelade en Pierrot-roll med stor framgång. Vi bodde på Skansen i en barack. På kvällarna spelade vi för publik men på nätterna — när häggdoften hängde tung i luften — då var vi ensamma med naturen och djuren på Skansen. Vi var lekfulla på den tiden!

Sista gången jag träffade honom, möttes vi tillfälligtvis på en gata i Stockholm 1952. Han hade just firat sin 50-årsdag, och på sitt litet naiva sätt berättade han, hur han hade haft cocktailparty för sin stora vänkrets. Man hade kommit och gått, det ena kottet efter det andra — druckit ett glas, pratat litet och så gått — precis som ute i stora världen. Allford hade med åren fått litet engelska och kontinentala vanor och glädde sig som ett barn åt resor.

Nu är han borta. Den första länken i vänkedjan från nyköpingsmatlaget på hushållsskolan har brutit.

Ola Månsson.

Ewald Holmquist. De biografiska data säger måhända icke mycket om vår bortgångne vän Ewald Holmquist. Född i Floda, Södermanland, avlade han efter slutad skolgång studentexamen i Eskilstuna och inskrevs våren 1930 vid universitetet för naturvetenskapliga studier. Des-

Ewald Holmquist.

sa discipliner förblev han också trogen resten av sitt liv — vid sin bortgång var Ewald Holmquist anställd som lärare vid Katrineholms tekniska skola. Ewald Holmquist hörde icke till denna öppna typ av människor, som lämna den tillfällige kamraten insyn i inre angelägenheter. Men vad han ville ha sagt i sak framfördes rättfram och stillsamt. Kanske levandegjorde han på sitt sympatiskt tillbakadragna sätt den typ av kamrater, som i stillhet med andra gläds åt livets glädjeämnen men icke tynga utomstående med egna besvär och bekymmer. Så tror jag minnet av Ewald Holmquist skall leva bland oss äldre landsmän och hos eleverna i hans skola, för vilka han var den avhållne läraren.

Gunnar Westerlind.

Thor Angeldorff. Den 11 januari 1953 avled bergsingenjör Thor August E:son Angeldorff.

Han var en gammal god sörmlänning. Född 1879 växte han upp på Danbyholm i Björkvik och blev student i Nyköping 1899. Han var elev vid Tekniska Högskolan men hann under denna tid ligga ett år i Upsala. 1904 tog han fil. kand. ungefär samtidigt med att han utexaminerades som bergsingenjör. Några år arbetade han i Sverige, bl. a. som extra statsgeolog, men reste 1910 ut till U. S. A. Den blonde, kraftige, initiativrike svensken visste att — kanske t. o. m. bokstavligen — slå sig fram. Han var ett tag förste kemist på laboratoriet vid en guldgruva i Arizona. Arbetet med det slödder som samlades där, var ej det lättaste. Det fordrades en man med Angeldorffs krafter och humör för att reda

sig i besvärliga situationer. Senare blev han anställd som lärare vid Polytechnical High School i Los Angeles och blev snart föreståndare för dess bergshögskoleavdelning. 1916 återvände han till Sverige och fick då beviljat ett par patent å »metod för separering av malmer enligt skumflotationsprocessen». 1926 for han åter ut, denna gång till Sydamerika, där han stannade några arbetsfyllda år.

När han 1930 återvände hem, mötte honom samma öde, som mött många andra utlandssvenskar: att de i Sverige ej finna den uppskattning och de arbetsmöjligheter de hoppats på. Under sina sista år arbetade han på Tekniska museet.

Han hade ständigt många järn i elden och tog sig gärna an krävande uppgifter. Även om han under sina senare år möttes av motgångar, klagade han aldrig. Han såg på livet ljusst och optimistiskt.

Matts Essén.

Ebbe Landén. Den 28 februari 1952 sänktes flaggorna i Tuna-Bergshammarsbygden på halv stång. Församlingarnas kyrkoherde, kontraktsprosten i Nyköpings Västra kontrakt Ebbe Landén hade kallats bort från sin jordiska gärning. Sorgebudet kom inte oväntat. I flera år hade krafterna varit nedsatta. Men under den yttre människans avtagande hade den inre människan allt tydligare trätt fram för våra blickar. Med en sällsynt viljekraft hade han burit och genomkämpat sitt lidande. Därför kom sorgebudet ändå plötsligt. Två dagar före sin bortgång hade Landén deltagit i kyrkorådets förhandlingar. Han hade bjudit sina präster i kontraktet till konvent, men med några dagars uppskov samlades de i stället för att följa honom till gravens vila.

Landén hade tagit djupa intryck av den gammalkyrkliga andan i sitt föräldrahem. Fadern var kantor och folkskollärare i Wadensjö i Skåne. Landéns personlighet var på något sätt rotfast i och invid kyrkan. Det var naturligt, att han under studieåren i Upsala skulle gripas av unglyrkörörelsens program »Sveriges folk — ett Guds folk». Det blev aldrig någon snäv begränsning i hans gärning. Allt som rörde sig i hans församlingar och syftade till höjande av andlig och fysisk hälsa hade hans stöd. I rödakorskretsen likaväl som i idrottsföreningen var han ordförande. I ungdomsarbetet ägnade han sig med samma lust åt studiearbete och friluftsliv. Ännu i 50-årsåldern övade han scoutprov för att kunna uppta en sådan verksamhet i sin församling. Folkskoleväsen och barnavård tog mycken tid. Men först och sist var det kyrkans gärning han ville utföra och han talade ofta om behovet av väckelse och andlig förnyelse. De sista åren förnams hos honom en ton av glödande nitälskan.

Landén kunde glädja sig åt stort förtroende bland sina församlingsbor. Hans båda kyrkor framträdde under hans tid i ny och förskönad gestalt. Tuna kyrkas orgel ombyggdes o. s. v. Då han mottog en utmärkelse för sin insats i rödakorsarbetet talade landshövdingen om den trogna tjänsten i vingården. Det passade väl in på Landén. Han var verkligen trogen — också såsom vän och kamrat. Han praktiserade den brevskrivandets konst, som nu är så bortglömd. Vänskapens och den broderliga umgängelsens nådegåva var i hög grad hans. Men till sist och allra mest var han en ödmjuk tjänare åt den Herre, som en gång vunnit hans hjärta.

Requiescat in pace!

Erik Esking.

Signhild Bolin tog studentexamen i Nyköping som privatist våren 1901, och på hösten samma år inskrevs hon i vår nation. Den räknade då ej så många studentskor: den hösten uppgick antalet till tre. Dessa syntes ej till mycket på nationen; det är därför naturligt, att hon torde vara okänd för de flesta av de dåvarande landsmännen. Däremot var hon intresserad medlem i Kvinnliga studentföreningen och spelade gärna med i deras spex. Om hennes framträdande på scenen säger Ellen Rydelius i sin bok *Leva randigt*: »Hon hade en oemotståndlig humor».

1907 tog hon fil. kand., gick provår och var 1910—1916 lärarinna vid Eskilstuna dåvarande realskola. Flyttade så till Stockholm, där hon var anställd vid Åhlnska skolan, som senare övergick till Norrmalms kommunala flickskola. Hon pensionerades 1941.

För några år sedan träffade jag henne på ett kamratmöte. Vi talade om gamla tider, och jag kunde förstå, att hon mindes sina upsalaår med glädje. Hon dog den 7 december 1952.

Matts Essén.

Johan August Sundström växte upp i Nyköping. Till Upsala kom han 1898, tog fil. kand. 1903 och teol. kand. 1906. Han var med i det sörmlandslag, som inom sig också räknade bröderna Wellander, och var där varmt uppskattad.

Han hörde till dem, som fick sitt arbete långt bort från Upsala, varför vi, hans gamla vänner, ej sågo mycket av honom efter upsalaåren. 1909 blev han adjunkt i Östersund, men flyttades tio år senare till Ystad. Han pensionerades 1945 och flyttade då till Sparsör nära Borås och blev bibliotekarie vid Älvsborgs regementets soldathem. Hans slut var tragiskt. Den 20 juli 1952 blev han överkörd och dödad av en bil.

Matts Essén.

Styrbjörn Dahlqvist

Styrbjörn Dahlqvists livsväg och livsgärning var den typiska för den unga juristen som genom begåvning och energi stiger till höga och ansvarsfulla poster. En rad av torra data markerar detta slags karriär. Född 1882 i Viby, Örebro län, 1902 student i Uppsala, 1905 hovrätts-examen. Efter tingstjänstgöring t. f. fiskal i Svea hovrätt, 1915 assessor, 1918 hovrättsråd, 1921 revisionssekreterare, 1930 häradshövding i Uppsala läns södra domsaga, där han kvarstod till 1948. Vid flera tillfällen engagerad som biträdande vid beredningen av lagstiftningsfrågor.

Men dessa notiser utsäger icke mycket om människan Styrbjörn Dahlqvist. Den som skriver dessa rader har känt honom, alltsedan vi för ett halft sekel sedan möttes i nationskapellet — »hornboskapen» alltså — han spelande tenorbasun och jag själv klåpare på althorn, allt under vännen »Sjölands», alias fil. kand. Martin Sjölanders, komiskt passionerade ledning. Den redan som ung student värdige, lite tillknäppte Styrbjörn skötte med orubbligt lugn och allvar sitt instrument, men i hans ögon glittrade den blandning av humor och skarp observans som var typisk för honom.

Jag kom att följa honom som hans »famulus» på hans första tings-tjänstgöring uppe i det vilda Hälsingland och återkom efter min examen till honom i Uppsala läns södra domsaga. Dess kansli var då förlagt till den gemytliga staden Enköping, där Styrbjörn i den intelligenta och älskvärda Elsa Johnson skulle vinna en idealisk livskamrat

och värdinna i deras stockholmskem, där så många framstående jurister tillhörde deras umgängeskrets.

Och var jag följde honom och var jag mötte honom, städse gav han intrycket av en man där begåvning och karaktär på ett lyckligt sätt blivit utbalanserade. Alltid samma kloka, säkra omdöme, samma skarpa inträngande i varje juridisk detalj, samma lugn och kallblodighet i domarsätet. Men sist och främst samma djupa ansvar för sitt kall, samma orubbliga rättrådighet. En lidelse var hans: längtan efter rättfärdighet.

Han hade ännu en vacker gåva, en kär uppgift — det var uppfostrarens. För sina unga notarier var han en faderlig vän och rådgivare. Jag kan ej underlåta att citera vad en av dessa, numera hovrättsrådet S. Cederbalk i ett brev bl. a. yttrat om sin gamle chef: »S. D. var en framstående domare och hans domargärning förebildlig. När han satt i domarestolen kunde han kanske synas sträng; dock klappade hos honom ett varmt hjärta och han var en stor människovän. Vi, unga notarier, beundrade hans förmåga att djupt tränga in i de rättsliga problemen, och den lösning han kom till syntes oss alltid den riktiga. Som fostrare av unga jurister var han högt uppskattad och det betraktades som en stor förmån att få tjänstgöra som notarie i Uppsala läns södra domsaga.»

I våra dagar då vårt lands domarkår utsättes för en orättvist generaliserande kritik är det skäl att påminna att det funnits, fortfarande finnes och kommer att finnas i överväldigande majoritet rättsvårdare, ej blott skarpa och lagkunniga, utan därjämte genomträngda av den djupaste ansvars känsla och den mest orubbliga rättrådighet. I denna förnäma och värdiga skara har Styrbjörn Dahlqvist sin givna plats.

Ragnar Hyllén-Cavallius.

Otto Andersson. Den 4 september 1952 avled rektor Otto Andersson i en ålder av 65 år. Efter fil. ämbetsexamen 1913 anställdes han vid Schartaus Handelsinstitut, vars rektorat han sedan innehade från 1925.

Hans kamrater från upsalatiden minns honom som en stillsam, något blyg och mycket snäll man, som en pålitlig vän. Han tillhörde inte de högljudda; kanske var det just därför man lyssnade till honom. Han hade i sin ungdom att kämpa mot en besvärande neurasteni, som säkert gjorde hans uppsalaår mindre ljusa än de eljest skulle ha varit. Men han hade en seg viljekraft, ambition och karaktär. Och han lyckades med hjälp av sina goda egenskaper övervinna sina svårigheter, skapa sig en aktad ställning och utföra en värdefull och uppskattad livsgärning.

Med **Arvid Johanssons** bortgång har ännu en länk brustit i kedjan av kamrater, som 1899 avlade studentexamen vid Nyköpings h. allm. läroverk.

Under skoltiden var jag nästan dagligen i hans hem, hans fader var en ansedd stadens borgare. I Upsala blev Arvid snart populär, ej minst tack vare sin lugna, stillsamma humor. Mycket uppskattades han av exerciskamraterna i Malmköping, det var där han fick smeknamnet **Moses**.

1903 tog han emellertid hovrättsexamen och förde sedan ett kringflackande liv, tills han 1915 blev adj. ledamot i Svea hovrätt. Hovrättsråd blev han 1920 och var ledamot i krigshovrätten 1922—39. Han var dess f. ö. siste ordförande till 1949 och hade således den förnämliga titeln lagman. Han dog den 10 april 1952.

Vi träffades senast år 1949. In i det sista var han den lugne juristen, men främst den pålitlige, minnesgode vännen.

Matts Essén.

Kring ett 300-årsjubileum.

Av Erik Larsson.

Historien sätter sällan punkt, och vi känner inte alltid dess början, Vi vet inte, vad som bildar gräns framåt i tiden, ibland lika lite den säkra gränsen bakåt. Många företeelser saknar efter våra mått en verklig födelse.

Ändå har vi ofta traditioner, vars firande det vore svårt, ja felaktigt att negligera. När vi daterar Nerikes nation till 1648 och Södermanlands till 1655 rör vi oss med en hypotes, som omständigheterna gör meningsfull och begriplig. Uppsala universitet upplevde ju sin första blomstringsperiod vid 1600-talets mitt och lockade samtidigt fram nationslivet. Genom ett konstgrepp, naturligt på gränsen mellan saga och historia, har man därför kunnat precisera Södermanland-Nerike någonstans i medelproportionalens år 1652.

De tre seklerna utgör en lång tid i svenskt studentliv, en lång tid och en traditionsrik. Härav följde också konsekvent det stora jubileet.

Man kan utan överdrift säga, att jubileumsförberedelserna präglade hela läsåret, speciellt då värterminen. Festligheterna bestämdes till månadsskiftet april—maj och kombinerades med ett traditionellt kamratmöte. Gamla landsmän skulle på så sätt få tillfälle att åter uppleva en vårfest. Kamratmötets otvungna samvaro skulle så prägla även 300-årsfirandet.

Vid planeringen kunde nationen dra stor nytta av flera äldre personer, delvis då ännu verksamma i nationsstyrelsen, delvis några i Veteranföreningen: bl. a. Södermanlands-Nerikes dåvarande inspektör biskop Dick Helander, skattmästaren fil. d:r Jonas L:son Samzelius samt doktor Sven Frigell. I spetsen stod annars främst nationens förste och andre kurator, jur. stud. Staffan Hæger och fil. stud. Bo Nyman, vidare klubbmästarparet fil. kand. Ingegerd Kristensson och fil. kand. Richard Ringmar samt vårfestorganisatören jur. stud. Rolf Lindqvist. Nämnas bör dessutom nationsbibliotekarien fil. kand. Anne-Charlotte Idmark, de agerande i »Mohrens sista suck», förutom Richard Ringmar och fröken Idmark, med. kand. John Mohlin, tingsnotarie Folke Wistrand och folkskollärare Lars-Fredrik Wretblad men också raden av frivilligt verksamma, intresserade landsmän som fil. stud. Olof Renck,

fil. stud. Harald Rydberg och fil. stud. Carl-Uno Sjöblom. Alla dessa mer eller mindre aktiva, bland vilka bara de viktigaste här kunnat nämnas, vill nationen på detta sätt nå med ett varmt tack för uppoffrande arbete. Blev 300-årsjubileet en trevlig fest, så är det i inte ringa mån deras förtjänst.

Listan med adresser gjordes i ordning. Inbjudningskort skickades omkring, och de visade sig vinna gott gehör. Festen kunde börja.

Södermanlands-Nerikes nation firade sitt jubileum i dagarna två. Som huvudfest får man kanske betrakta majmiddagen på Uppsala slott, men det skulle vara oriktigt att i en redogörelse halka över inledningspunkterna, ramen kring evenemanget.

Studenternas aprilfirande begynte officiellt klockan 15. Väderleken, i inledningsstadiet en smula orolig, gjorde bättring, och när vinden slet i nationernas flaggdukar, mildrades det blåsiga intrycket efter hand av en klar himmel med värmande sol. Därför skedde också mösspätagningsceremonien i Slottsbacken under tursamma omständigheter. En nyhet detta år blev här, att formlösheten gavs en värdigare prägel genom Allmänna sången och ett gemensamt leve för våren. Ungefär samtidigt strömmade de jubilerande landsmännen till Södermanland-Nerike för att bekanta sig med yngre årgångar, se sig omkring och introducera medhavda vänner. Lektor Matts Essén tog välvilligt emot och visade dem runt i nationslokalerna.

Den verkliga samlingen hade strax föregåtts av Veteranföreningens överläggningar. Därpå kunde högtidslandskapet ta vid. Även om det var en mindre intern sammankomst än den förra, bör det nog konstateras, att de äldre landsmännen med gästernas rätt också nu stod i centrum. Uppropet förrättades, och alla initierade kunde se hur få av de gamla, kända nationsentusiasterna, som egentligen lyste med sin frånvaro.

I välkomsttalet poängterade även förste kurator detta. Han fortsatte: »Att komma hit måste för många ha inneburit stora, personliga uppoffringar men ingenting har kunnat hejda längtan efter att återuppleva gamla minnen, utbyta tankar med jämnåriga och på nytt känna den atmosfär, som är förknippad med mycket av det ljusaste, gladaste och finaste i landsmännens liv. Generation efter generation sörm-länningar och närkingar utgör under tre sekler en obruten kedja, vars sista länk hälsar representanter för tidigare länkar varmt och hjärtligt välkomna». Särskilt hälsade han några icke nationsmedlemmar, som kommit ihåg nationen denna dag: Nylands nations inspektör, professor Bo Palmgren, direktör och fru Folke Anger, direktör och fru August Carlén samt friherre Gustaf Klingspor.

Men hälsningstalet innebar dessutom en liten resumé över de senaste åren. Härvid tryckte talaren på en del donationer, som gjorts just i da-

Kamratmöte 1922

garna: en på 20.000 kronor från advokat Gösta Grönberg, två på sammanlagt 1.000 från en anonym givare, som därigenom velat utöka en äldre stipendiefond.

Vad nationslivet beträffar kunde förste kurator vidare konstatera, att det inte genomgått några större förändringar. Festligheterna har varit ganska traditionella. Den stigande giftermålsfrekvensen bevisade, enligt talaren, både god sammanhållning och god sämja.

Det är en gammal fin tradition, att högtidslandskapet bör hålla sig med nyvalda hedersämbetsmän. I så måtto utgjorde denna sammankomst inte heller nu något undantag.

Här skymtade en del kända namn: som inspektör professor Jöran Sahlgren, som förste kurator kommerserådet Martin Jansson, i vars frånvaro rektor Nils Lundqvist valdes till prokurator, som andre kurator direktör Moje Carlsson. Bibliotekarie blev rektor Mats Redin, skattmästare fil. d:r Jonas Samzelius, klubbmästare professor John Hellström. Till teaterdirektör valdes regissör Ragnar Hyltén-Cavallius, till musikanföreläsare direktör Albin Rapp, till sånganföreläsare fil. d:r G. Tunander. Preparatförvaltarens uppgift anförtroddes åt lektor Martin Sjöström, idrottsledarens åt lektor Matts Essén (i likhet med dir. Rapp inhöstade han särskilt jubel), nationsfotografens åt professor Edvard Thermanius. Fil. d:r Carl Cederblad blev krönikör, professor Sune Lindqvist fanbärare och fanbärarsuppleant advokat Fritiof Hydbom.

I samband med högtidslandskapet tilldelades Einar Petris kamratstipendium jur. stud. Bengt Magnusson.

Flera kuratorer erhöill kuratorsklubbor ur inspektors hand: komminister Åke Moberg, med. lic. Nils Brage Nordlander, fil. kand. Ulla Persson-Jemt, med. lic. Lennart Odeback, tingsnotarie Folke Wistrand, teol. kand. Carl Strandberg, fil. kand. Lennart Nordlund, jur. kand. Torsten Larsén och jubileets fungerande kurator Staffan Hæger.

Inspektorerne Olof Hammarsten, Per Persson och Rutger Sernander hade tidigare ihågkommit genom blomsternedläggning. Bemärkta landsmän som prins Wilhelm, kommerserådet Martin Jansson och generalkonsul Lennart Nylander erhöill telegrafiska hälsningar, och många telegram fick nationen motta från bl. a. biskop Aulén, som inte kunde närvara, samt Södermanlands och Nerikes gille.

Den 25-åriga Veteranföreningen hade också något särskilt att framföra. Rektor Nils Lundqvist tolkade dess hälsning i eleganta turneringar och nästan ordlekens form. Veteranföreningen är, sade han, »en mycket ung sammanslutning av gamla män, som nu gästar en mycket gammal sammanslutning av unga män». Han överlämnade dessutom en gåva från äldre verksamma landsmän, en indiansk freds-

Kamratmöte?

pipa med dedikation på latin. Bibliotekarierna bidrog genom Burenstams nationshistoria.

Jonas Samzelius gav några synpunkter på nationens utveckling och ordföranden i byggnadsinsamlingen direktör Fritiof Söderbäck, som flitigt ägnat sig åt detta projekt, berättade om målsättningen för den utbyggnad Södermanland-Nerike planerar. Högtidslandskapet var slut.

Kvällens festligheter inleddes med färdknäpp på nationen och avtåg till Slottsbacken. Allmänna sången sjöng några vårsånger, och det traditionella vårtalet hölls av studentkårens vice ordförande, fil. kand. Staffan Runestam. Talets final var en dikt, som målade stämningen denna vackra vårväll:

»Nu slår mitt hjärta åter
barndomsstilla
och klockan ringer, ringer för
Gunilla
i kvällens våta, vårgrå
ljuvlighet.»

Och mörkret luddade ner. Levet höjdes för våren och man skingrades. Nationerna skulle ta emot resten.

Södermanland-Nerike tågade så genom stan med Hornboskap och facklor. De äldre landsmännen åt supé på Gillet, de yngre på nationen.

Småningom samlades man åter, nu för att bege sig till Värmlands nation, där jur. kand. Lars Bremberg stod för skändningen av värdarkarna. Lite senare var det smålänningarnas tur att besöka Södermanland-Nerike och här skändade på nationens vägnar fil. stud. Bengt Mohall.

Nachspielet var i full gång och drog som vanligt ut på småtimmarna.

Sista aprils tursamma väderlek gynnade inte den första majdagen. Himlen var mulen och bådade regn. Det duggade tidtals.

Men de tråkiga, yttre betingelserna skulle inte hindra landsmännen att fullfölja jubileet i den goda anda, som rådde först. Efter samling på nationen vidtog fotografering på universitetets trappa och därefter kransnedläggning på nationsgraven. Inspektör yttrade några ord till de avlidna kamraternas minne.

Majmiddagen var jubileets clou redan i landsmännens tidiga önsketänkande, och jag tror inte heller, att någon senare behövde känna sig besviken. Det blev en lyckad tillställning, så genomadad av gemyt, så okonventionell, som man helst kan begära. Slottets rikssal, fylld till sista plats eller med bortåt 500 gäster, gav en traditionell ram, och Hornboskapen underhöll mellan talen.

Förste kurator Staffan Hæger inledde genom sitt stora hälsningstal till de 60 studentårgångarna. Han gav en god exposé över det, som kännetecknat nationen under tre sekler och yttrade: »Vänskap och trofasthet kamrater emellan och generationer emellan har alltid satt sin prägel på den nation, vars 300-åriga tillvaro vi i går och i dag samlats för att högtidlighålla. Aldrig förr har så många landsmän från när och fjärran slutit upp kring riddarborgen på Larsgatan och här på Rikssalen, och nationen kan ta detta som ett gott förtroendebevis. Hade den varit utan betydelse för sina medlemmars fostran och framtida gärning, då hade inte banden känts så starka och då hade heller aldrig denna stora och lysande församling fylkats här.

Vi som tillhör den nuvarande studentgenerationen är glada och tack samma för att ni hörsammat vår kallelse. För oss är detta tillfälle en stor upplevelse och vi hoppas, att rekapitulationen av gamla minnen och känslöstämningar också skall vara en upplevelse för er. — Uppsala universitets rektor, herrar inspectores, vördade hedersledamöter, ärade gäster, landsmaninnor och landsmän: i egenskap av förste kurator hälsar jag er alla varmt och hjärtligt välkomna.

Gemenskap är den grund, på vilken all civilisation bygger, och gemenskap mellan unga sörmlänningar och närkingar fjärran från föräldrahemmets skyddade vrå, gemenskap i intressen, i glädje, i nöd och i sorg utgör också grundvalen för vår gamla nation. Visst har i nationens kadrar funnits många stora män att yvas över, en Rudbeckius, en Wallerius, en Bernhard Elis Malmström, en Rutger Sernan-

der för att bara nämna någon från varje århundrade, men det väsentliga elementet i nationen är inte dessa män och vad de utträttat, det väsentliga är och har varit vänskapen, sammanhållningen och trofastheten de vanliga, enkla, dödliga sörmland-närkingarna emellan. Det är denna genom tre sekler lika starka sammanhållning och det fasta sambandet med hembygden, som vi denna dag går att hylla.

»Nationens moder är Strängnäs' gymnasium», har det sagts och det var under läroåren där, de vänskapsband knöts, som sedan fick den största betydelse för nationens tillblivelse. Vad var naturligare än att hålla ihop även i Uppsala. Man samarbetade i studierna, anordnade konventer och diskussioner tillsammans, hjälpte varandra i sjukdom och fattigdom, och när en kamrat gick bort, skötte man om hans begravning. — 'Att en lovlig och oskadlig societet emellan landsmännen hållen bliver, det är såväl nyttigt som nödigt för allehanda orsakers skull. Den ene landsmannen den andre beforderlig vara, framför alla andra utom societeten, uti vad som möjligt är, förande sig till sinnes huru mycket goda och trogna vänner i allehanda fall kunna utträtta', dessa ord utgör ingressen till en av Sörmlands nations allra första stadgar och de orden har också ända från början utgjort riktlinjen för sörmlänningars och närkingars samvaro.

Landsmännens förmåga att samlas kring ideella och materiella mål har alltid varit stor.

Tidigt tog man det som sin uppgift att lära de unga landsmännen — novitierna — mores i allmänhet och mores academicos i synnerhet. Novitierna fick gå sitt hårda pennalsår och man kontrollerade deras studier vid de regelbundet återkommande nationsexamina och kamraturupfostran har allt framgent varit ett av de väsentligaste inslagen i nationslivet, även om formerna kanske mildrats med åren.

Självkänslan växte sig tidigt stark. Split och kiv inom kamraterkretsen ville man helst klara av på egen hand utan inblandning av akademiska myndigheter, det visar den gamla paragraf, som säger att: '... när enom något förtret eller oförrätt kan tillfogat vara av sin andre landsman, han då intet straxt förebringar Rectori Magnifico, därom han hele landskapet en vrång notam upp-på-föra kunde. Utan den oförrättade ange först saken till landskapets skärskådande'.

En sammanslagning av nationerna utgjorde ganska snart ett både ideellt och materiellt mål. Sörmland och Närke låg inom samma stift, teologi var det nästan allenarådande ämnet, flertalet återvände till hembygden efter avlagda examina, och båda nationernas studenter hade alltså i hög grad sin framtid knuten kring ett gemensamt centrum — Strängnäs. Beröringspunkterna var så många och så starka, att ingenting föreföll naturligare än att de två blev ett. Två gånger under 1700-talet var saken uppe till beslut på landskap. Ena gången föll den

på att närkingarna inte ville bidra till det gemensamma biblioteket. Sörmlänningarna, som hade ett ganska fint litet bibliotek, hade nämligen som villkor för en sammanslagning satt, att varje närking bidrog med åtminstone en bok. Andra gången fick man en påstötning från allra högsta ort om lämpligheten av en sammanslagning. Resultatet säger sig självt, det var inte utifrån, det var inifrån impulsen skulle komma. Men 1805, när Sörmlands nations inspektör, professor Tingstadius, utnämndes till biskop i Strängnäs, föreslog han en förening. Viljan fanns, sammanhållningen var stor och broderskapskänslan så stark, att man på mindre än tre veckor hade bildat Södermanlands-Nerikes nation.

Kort tid efter sammanslagningen börjar man för olika ändamål bilda fonder, bland vilka den för inköp av Loders dyrbara anatomiska tabeller var den mest kända. Det var framgången med den fonden, som utgjorde den psykologiska bakgrunden till det djärva beslutet att samlas kring tanken på ett eget hus, ett eget hem i Upsala.

Vid landskapet den 28 maj 1817 framträdde avgående kuratorn, magistern, sedermera kyrkoherden i Stora Malm, Herman Lahng, och i det han hänvisar till det strålande resultatet av insamlingen till de loderska tabellerna, föreslår han — tillåt mig citera protokollet — '... inköp av ett eget hus eller byggande av ett sådant, med en skön och bekväm nationssal, särskilda rymliga biblioteksrum, rum för bibliotekarien och vaktmästaren och för fattiga landsmän antingen för en låg eller för ingen hyra.'

Landsmännen fann idén god och, som naturligt är, vädjade man i första hand till hembygden.

Om insamlingen berättar historikern Hamnström: '... denna vädjan förklingade ej ohörd. De gamle prostarne unnade gott åt de unge landsmännen, biskopen var särskilt frikostig. Borgerskapet i städerna lämnade goda bidrag och den sörmländska adeln tecknade mycket. Anmärkningsvärt var det förhållandet, att så många allmogemän från Närke hafva påtecknat listorna.'

När nationshuset sedan år 1897, alltså efter 80 år, kunde invigas, låg i huset inmurat oändligt mycken tacksamhet och kärlek till nationen. Huset var ett resultat av många studentgenerationers intensiva sammanhållning och samarbete, men framför allt var det, med tanke på var medlen kom ifrån, ett bevis på hembygdens storartade offervilja och förtroende för sin studerande ungdom.

Känslan för hembygden har alltid utgjort en enande faktor inom nationen, och när man ligger här i Upsala för att forma en livsåskådning och skapa en syntes mellan det nuvarande och det förgångna, så dras man ofta i tankarna medvetet eller omedvetet tillbaka till den hembygd, till den atmosfär från vilken man har utgått. Banden med hembygden

har alltid varit outslitliga och med åren har de bara förstärkts. Orationer, teaterturnéer och hembygdskurser har varit uttryck för den kärlek, man hyst och fortfarande hyser.

Att hembygden å andra sidan inte har glömt de sina i Upsala märks på lyhörheten för de problem, som sistone aktualiserats genom den stora tillströmningen av studenter. Nationslokalerna, som från början byggdes för 125 studenter, måste nu räcka till för mer än tredubbla antalet, och följaktligen är en utbyggnad oundvikligen nödvändig. En vädjan om hjälp i hembygden har inte förklingat ohörd. Nationen har mött ett strålande gensvar och det är vår fasta tro, att den byggnadsinsamling, som i år har påbörjats, inom rimlig tid fullt ut skall motsvara våra förhoppningar.

En sak, en oerhört väsentlig del av sörmland-närkingarnas andliga gemenskap, har jag ännu inte berört — alla våra traditioner. Frågan är om inte just de, vid de ärligen återkommande större festligheterna, utgör den allra starkaste dragningskraften på landsmän av alla årgångar. Vem kan förklara, att vi aldrig tröttnar på hornboskapens bölande, på nationsexerciser, på Carl Carlsson-Gyllenhielm-skålar, på trappmarscher och bastiljstormningar bland mycket annat? Men låt oss slippa förklaringar. Traditionerna har blivit vår svarta magi, och låt oss alltid som hittillsoreflekterat och troget följa ritualerna med slavisk undergivenhet.

Landsmän, alltid har vänskapen och trofastheten mellan oss här på nationen och ute i livet varit stor och i förvissning om att den traditionen i all framtid skall fortleva obruten, föreslår jag, att vi alla förenar oss i ett fyrfaldigt leve för den 300-åriga sörmland-närkingska sammanhållningen...» Och så hurrade man för Södermanland-Nerike.

Talet till hembygden hölls av fil. d:r Gösta Attorps. I träffande vändningar skildrade han närkessläkten under olika förhållanden och det märktes, att han inte för inte kommit därifrån. Man förlät gärna, att han, som orden ursäktande föll, till en början ignorerade Södermanland ty sen följde en lika hänförd skildring av nationens andra jordmän. Han var tillfreds med att kunna känna sig hemma i bägge landskapen — »Vägen börjar här, och lycklig den, som ser tillbaka med glädje och framåt med oräddhet!»

Landskapens lov sjöngs också av en annan. Det var skalden Karl Asplund, som hade skickat nationen en dikt, dagen till ära. Regissör Ragnar Hyltén-Cavallius reciterade förtjänstfullt:

»De vita sipporna slår ut i hagar
från Södertörn till moarna i Kil.

Ljust som oförgänglig ungdoms dagar
står Sörmland, Nerike festklätt mil vid mil.

De vita mössorna — all ungdoms skimmer —
slog ut i går med ens i Odinslund
och står i Vasasalens sten och timmer
i blomning en nationens minnesstund.

Här står med oss tre hundra års kamrater
som seniorer sedan Rudbecks da'r.
Känn deras glädje, deras kamp och dater
som arv i hjärtats skälvande förvar.

De knöto händerna kring bok och bägar
när luthagsvintern kylde mörk och lång.
På Törneros' romantiskt gröna vägar
de gnolade på Malmströms sörmlandssång.

Känner du landet? — Det gav stilla styrka
att ljust och snabbt mot tidens tecken se.
Dess vita tempel lärde oss att dyrka.
Dess vita björkar lärde oss att le.

I dag är verket vårt. Se tidens välvning
går obevekligt fram. Men ett består:
i dödens skugga än en salig skälvning
av ungdomsljuset i nationens vår.

Här står med oss tre hundra års kamrater,
och hör det bud nationen har att ge:
att stå vid dessas sida som soldater
i vettets unga eviga armé!»

Dåvarande inspektor biskop Dick Helander karakteriserade roligt, sympatiskt och träffande Södermanlands-Nerikes studenter genom tiderna och utbragte ett leve för dem.

Turen var kommen till de nyvalda hedersledamöterna. Förste kurator harangerade professor Hilding Celander, regissör Ragnar Hylltén-Cavallius, rektor Gunnar Sörbom samt »mannen av blod och järn», den hängivne nationsentusiastens doktor Sven Frigell, drack dem till ur wibergska kannan, och de nyvalda svarade älskvärt.

När toastmaster Rolf Lindqvist hade annonserat nästa talare kunde fil. kand. Anne-Charlotte Idmark framföra de yngre landsmännens tack till de äldre.

»Den tonen än en gång! Den bortdog just
och for förbi mitt öra, västan lik
som över ängarnas violer andas.»

Shakespeare.

Som nestor uttryckte 80-årige f. d. generaldirektören Adolf Hamilton, juris utriusque kandidat redan före sekelskiftet, en personlig och helhjärtad syn på levnadsregler och uppfostran.

Hornboskapen, som flitigt hade konserterat med kända slagnummer, fick även sin beskärda del av hyllningarna. Fritiof Söderbäck formade sitt lovtal till den, humoristiskt efter vanligheten, och han hyllade speciellt orkesterns gamle trumslagare Ernst Trygg. I samband härmed föredrogs bordsvisan, författad av Lennart Nordlund och med Ulf Peders Olrogs musik.

»Kling i hela Sörmland-Närke
klockor utav stort format!
Klang av allra bästa närke!
Klämt i feta pastorat!
För den bygd vi lärt oss värna,
där som kex och kringlor gro.
Sommarsolen över Järna,
Månen över Fellingsbro!»

Och orkestern fortsatte. Direktör Söderbäck visade inte bara oratorisk talang utan slog också trumman med önskvärd ackuratess.

Men talens långa rad tog inte slut, förrän Nylands inspektor, professor Bo Palmgren framfört sin nations hälsning och rector magnificus professor Fredrik Berg talat på universitetets vägnar. Sen var även den minnesrika och trivsamma majmiddagen till ända.

Nationsexercisen tog vid. Med Hornboskapen i spetsen tågade landsmännen ner till Svandammen, där spårvagnarna embarkerades. På Polacksbacken kämpade man friskt trots det grå vädret. Befälhavaren, bankdirektör Ingemar Widebäck röt duktigt och vann soldaternas gunst. Gamla, grånade landsmän visade, att gamla takter fanns kvar, och de yngre hade all möda i världen att hävda sig. Priserna fördelades som vanligt, d. v. s. rättvist.

Återfärden gick till Södermanlands-Nerikes nation. Här uppförde man operaparodien »Mohrens sista suck». Den stora anslutningen gjorde, att föreställningen måste dubblas, och alla gästerna kunde njuta i fulla drag. Så skred kvällen fram. Fil. kand. Sven Stenberg inhöstade bifall för sin roliga nationskrönika, och groggbänkarna kom åter till heders.

Det hade varit två hektiska dagar, hektiska för dem som skulle allt bestyra, och för dem som skulle se allting eller uppleva allting på nytt.

Det hade varit två lyckade dagar. Nu återstod bara småtimmarna. I nationstrappan svävade ännu några rökslingor från professor Thermanius' Havanna. Över stämningen låg ekot av en diktare, som i varje fall hör samman med Närke, lektor Barfoths ord till sångarbrodern, adjunkten Leontin: »Minns du, hur ödet förde oss tillhoppa?» Leontin kunde inte svara, men utsagd fanns hans replik, närvarande hela tiden: »Ack ja, visst minns jag det!»

Historien sätter sällan punkt. Den trevnad, den glädje och den festivitas som präglade Södermanlands-Nerikes 300-årsjubileum ger oss hopp om en god fortsättning.

Som stipendiat i Cambridge.

Med något av en recentiors nyfikenhet och frågande uttryck i blicken trädde jag in genom den imponerande och ärevördiga 1500-talsporten till St. John's College i Cambridge. Det var en strålande vacker högsommardag i början av juli förra året. Efter ett par dagars intensivt springande i London och alla dess museer, kyrkor och andra sevärdheter hade jag nu nått målet för min resa. Fem härliga veckor lågo framför mig, vilka jag som Södermanlands-Nerikes nations stipendiat skulle tillbringa i detta college. Jag hade aldrig förr varit i England, så undra på att jag var nyfiken och öppen för alla intryck.

Som de andra studenterna hade även jag min tutor, Mr. C. W. Guilbaud, som med stor älskvardhet tog hand om mig, berättade för mig om St. John's College och skrev en mängd introduktionsbrev, vilka så småningom skulle komma att öppna en mångfald dörrar för mig och hjälpa mig att komma i kontakt med en stor krets akademiska lärare och studenter, som sedan blevo mina goda vänner. Det dröjde inte heller lång tid, förrän jag kände mig riktigt hemma.

Det är svårt att jämföra dessa engelska colleges med våra nationer. I ett college både äter och bor man, och där har man också många av de akademiska lärarna. Till varje college hör också stora tennisplaner och andra stora gräsbevuxna fält för olika slag av sport, framför allt cricket. Dessa colleges ha också i allmänhet rätt stora fonder och äro i motsats till våra nationer rätt rika.

St. John's College är en mycket stor anläggning. Äldsta delen uppfördes på 1500-talet. Det har sedan byggts till undan för undan under århundradenas lopp. När man träder in genom dess huvudportal, har man en känsla av att man kommer in på en borggård. Går man tvärs över denna, kommer man till en ny dylik »borggård», och så kan man fortsätta från gård till gård. Den andra gården är förresten vida berömd för sin arkitektoniska skönhet. Mitt igenom detta college och den park, som hör till detsamma, flyter floden Cam, Cambridge's motsvarighet till vår Fyris.

Sedan två år tillbaka stå St. John's College och Södermanlands-Nerikes nation i förbindelse med varandra och utväxla stipendiater varje år. Just när detta skrives, har årets Cambridgestipendiat anlänt till

oss här i Upsala, och snart är det vår tur att sända över en man till St. John. Varje gästande stipendiat erhåller fri kost och logi. Resorna bekostas av stipendiatus eget college eller nation. — Det är mycket glädjande och synnerligen värdefullt att vi fått denna kontakt till stånd med St. John's College. Det är ju överhuvudtaget givande och berikande att få komma ut till ett främmande land, lära känna dess folk, kultur, språk, seder och tänkande samt inte minst dess universitetsliv. Och det är naturligt, att det är i särskilt hög grad givande att få komma som stipendiat till ett av dessa förnämliga och traditionsrika colleges i Cambridge, Englands jämte Oxford förnämsta universitetsstad, att få bli upptagen helt i studenternas krets, leva och bo som de och komma i daglig personlig kontakt med ett flertal av dem samt att dessutom ha rika möjligheter att bedriva studier inom alla ämnesområden.

Själv hade jag för avsikt att studera engelskt kyrkoliv. Jag lyckades också få en mycket god inblick i detsamma, icke minst tack vare kaplanen vid colleget, the Reverend E. G. Knapp-Fisher, som på ett föredömligt sätt tog hand om mig, sammanförde mig med ledande kyrkomän i Cambridge och gjorde allt för att min vistelse i England skulle bli så givande som möjligt. Jag försummade ej heller att delta i det rika gudstjänstlivet i St. John's samt i King's College's sköna kapell. Med särskilt stor glädje och tacksamhet minns jag nattvardsgudstjänsterna på söndagsmorgnarna samt de gudstjänster, då de välkända gosskörerna medverkade.

En dag blev jag mycket överraskad. Jag fick ett brev, skrivet på oklanderlig svenska, från professorn i filosofi C. D. Broad med vänlig inbjudan till lunch i hans hem i Trinity College. Det var en mycket angenäm måltid jag några dagar senare intog i prof. Broad's hem. Min värd var ytterst vänlig och gästfri och talade en utmärkt svenska, som han lärt sig så sent som under det sista kriget, bl. a. genom umgänge med svenska vetenskapsmän som studerat i Cambridge. Han var väl förtrogen med vår historia, kultur, litteratur och språk samt ytterst intresserad av ett stärkande och utvidgande av förbindelserna mellan de olika colleges i Cambridge och våra nationer i Upsala. Varje år brukar han besöka vårt land och då alltid gästa även Upsala, där han har många goda vänner och är hedersledamot av Stockholms nation. Ja, jag tror mig aldrig utomlands ha mött en sådan hängiven sverigevän som han. Han var en i alla avseenden förnämlig människa.

Mycket vore att säga om livet i Cambridge, denna tjusande, vackra stad med sitt traditionsrika studentliv, sina många colleges, sina berömda natursköna »backs», d. v. s. parkerna vid floden Cam, sina många gamla kyrkor, det rika, sköna museet samt icke minst dess vänliga befolkning. Det går inte att beskriva allt i en kort artikel

som denna. Ja, jag tror man måste uppleva det i verkligheten. Och jag gratulerar kommande stipendiater från Södermanlands-Nerikes nation, som få resa till England och St. John's College, samtidigt som jag är djupt tacksam för att nationen utsåg mig till innehavare av detta resestipendium förra sommaren.

Göran Inger.

Collegesystemet i Cambridge.*

Av C. D. Broad.

Södermanlands-Nerikes nation är nu förbunden med St. John's College i Cambridge Universitet genom ett årligt ömsesidigt studentutbyte, som infördes för två år sedan. Det kan därför vara intressant för nationens medlemmar, att ha en kortfattad beskrivning av collegesystemet, som är säreget för Englands två äldsta universitet, Oxford och Cambridge.

Cambridge Universitet består i 18 colleges för manliga studenter och 2 för kvinnliga. Praktiskt taget varje student är medlem av något college, fast det finns några få, som inte tillhöra ett college och därför heta »non-collegiate students».

De manliga colleges grundades av engelska konungar, drottningar, biskopar och adelsmän från och med 1100-talet till och med 1700-talet. De fingo ofta av sina grundläggare stora donationer, som man kunde jämföra med det Gustavianska arvet hos Uppsala Universitet. Dessa fonder ha ökats sedan dess av senare välgörare, som varit medlemmar av ett college och ha donerat eller testamenterat gods eller pengar till det. Colleges äro helt oberoende av staten; deras räntor äro skattefria, och eftersom ett college inte dör, kan dess fonder inte drabbas av arvs-skatt. Enligt engelsk lag är ett college en korporativ person, bestående av dess »master» (d. v. s. rektor) och »fellows» (d. v. s. ledamöter), som gemensamt äga dess fonder och få en årlig utdelning (»fellowship-dividend») ur dess räntor. Ledamöterna äro professorer, docenter, och andra lärare eller ämbetsmän i universitetet, och få en stor proportion av sina löner från universitetet. En ledamot har rättighet att varje dag äta fritt en gemensam middag i collegets matsal. I fall att han inte är gift, har han också rättighet att bo, utan att betala hyran, i en trerumsvåning i collegets byggnad.

Man kunde jämföra universitetet med en federal nation, såsom För-
enta Staterna, och colleges med de olika staterna, Minnesota, Pennsyl-

*) Den hängivne sverigeentusiasten prof. Broad — se närmare Göran Ingers presentation — har haft vänligheten sända oss denna artikel i svenskt original.

vania, o. s. v. Vicekanslern, som är praktiskt taget chefen för universitetet, är alltid rektor av något college. Han tjänstgör bara i två år och sedan avgår, så detta viktiga ämbete tillkommer de olika rektorerna i tur och ordning. Universitetet beskattar colleges räntor, och colleges bidraga på andra sätt till universitetets utgifter. Men den största proportion av universitetets inkomst kommer från dess egna fonder, från staten, och från vissa avgifter som studenterna betala antingen direkt eller genom sina colleges.

Studenter, som tillhöra olika colleges men studera samma ämne, få sin utbildning tillsammans i universitetets föreläsningssalar och laboratorier. Men varje college utser s. k. »director of studies» och »supervisors» i de olika ämnen som dess studenter syssla med. Varje student, som arbetar för sin B. A.-grad, har sin director of studies och supervisor. Studenten skriver en gång i veckan en uppsats för sin supervisor och sedan diskutera de den tillsammans och supervisorn försöker hjälpa studenten med kritik och råd.

Varje college har sin matsal, där dess ledamöter och studenter äta middag; sitt kapell, där gudstjänst hålles varje dag för den som vill vara med; sitt bibliotek, där dess studenter kan läsa och låna böcker; sitt kök för matlagning; och många lägenheter, där dess ledamöter och studenter bo. En del av collegets räntor användes till stipendier för de mest begåvade av dess studenter. Stipendiaterna ha rättighet till en våning inom colleget under de tre år som behövs för att ta B. A.-graden, fast — till skillnad mot ledamöterna — de måste betala hyran. Andra studenter bo vanligen som hyresgäster i staden, såsom i Upsala, men alla ha tillfälle att tillbringa åtminstone ett läsår i ett rum i colleget. Svenska studenter skulle nog finna ett rum i ett college förfärligt kyligt och fuktigt under vintern. Men det gäller också vanliga hus i England, och engelska studenter äro vana vid sådana strapatser.

Ett college är inte, såsom en nation, anknutet till någon särskild landsända. Vissa colleges av historiska skäl stå i särskilt intima förbindelser med vissa gamla internatskolor. King's College i Cambridge och den berömda »public school» Eton, till exempel, grundades av samma konung, Henrik VI, och ha alltid varit intimt förbundna med varandra. Detsamma gäller New College i Oxford och Winchester skola, vars gemensamma stiftare var William of Wykeham, biskop i Winchester under medeltiden.

Veteranerna.

Räkenskaperna 20/4 1952—28/3 1953.

Ingående behållning: Sv. statens 3½ % obl. 1944, 4.000 kr. 3.960:54; Å sparkassa 1.522:75; Å postgiro 292:88. Summa kronor 5.776:17.

Inkomster: Avg. ss. ständiga ledam. 550:—; Årsavgifter 1.523:—; Räntor 178:95. Summa kronor 2.251:95.

Utgifter: Tryckning och expediering av 1952 års Majhälsning 3.692:50; Förvaltningskostnader 84:10; Tryck 204:—; Bidrag till kuratorsarvode 50:—. Summa kronor 4.030:60.

Utgående behållning: Sv. statens 3½ % obl. 1944, 4.000 kr. 3.960:54; Å sparkassa 14:25; Å postgiro 22:73. Summa kronor 3.997:52.

Föreningens nämnd.

Valda ledamöter: Fritiof Söderbäck, f. d. direktör (ordf.), Martin Jansson, f. d. kommerseråd, Mauritz Carlson, f. d. direktör, Carl Cederblad, f. d. läroverksadjunkt (sekr.), Eric Wahlberg, förbundsdirektör (v. ordf.), Arne Furumark, professor, Sven Frigell, lasarettsläkare (biträdande sekr.), Lars Andér, med. lic.

Självskrivna ledamöter: Stig Claesson, professor, nat:s inspektor, Bertil Gejrot, fil. mag., nat:s förste kurator, Jonas L:son Samzelius, f. d. förste bibliotekarie, nat:s skattmästare (fören:s skattm.).

Avgifterna för 1953.

Årsavgiften till Veteranerna är numera 5 kronor. Ständig ledamot erlägger minst 50 kronor; understödjande ledamot 100 kronor. Penningvärdets fall och tryckerikostnadernas stegring ha vållat förluster de senaste åren. Därtill kommer att kostnaderna 1952 — jubileumsåret — blevo ovanligt stora. Vi hoppas nu genom en höjning från 3 till 5 kronor kunna inhämta dessa förluster.